

TEŽAVE KS STADION

Dvorana, kdo te bo plačal?

Neurejenost financiranja krajevnih skupnosti v Ljubljani, ki dopušča, da odhaja denar iz občinskih proračunov, namenjen predvsem za delovanje delegatskega sistema in krajevne samouprave, v vzdrževanje in v zidove bolj ali manj razkošnih prostorov krajevnih skupnosti, je ob koncu lanskega leta izbila sodu dno tudi za Bežigradom. Krajevna skupnost Stadion, ki se že nekaj let bolj ali manj uspešno ubada z vzdrževanjem dela družbenega doma Stadion na Staničevi ulici 41., predvsem njegove dvorane, je v lanskem letu »pridelala« za skoraj 150 starih milijonov dinarjev izgube. Če jim v kratkem manjkajočega denarja ne bo uspelo dobiti, bo izguba prikazana tudi v zaključnem računu, zaposleni v krajevni skupnosti pa bodo prejeli zamrznjene osebne dohodke.

Gradnja družbenega doma je bila leta 1972 zaupana v vodenje aktivistom takratne krajevne skupnosti Stadion, ki so se na začetku naupali, da bodo z domom pridobili možnost delovanja v krajevni samoupravi ter na kulturnem področju. Zaradi pomanjkanja denarja, se je ob dograditvi namembnosti doma prvokrat spremenila. Glasbena šola in knjižnica se v novi dom nista vselili, pač pa so v njem našle mesto krajevna skupnost Stadion in družbenopolitične organizacije bežigradske občine. Slednje so se iz doma preselile, ko je bil zgrajen novi Družbeni center Bežigrad na Linhartovi cesti. Tako si danes deli dom devet uporabnikov: Astra, Krajevna skupnost Stadion, Krajevna skupnost Triglav, Varnost, Zveza telesnokulturnih organizacij občine, Smučarsko društvo Novinar, Samoupravna interesna telesnokulturna skupnost občine, Godba Bežigrad in AK Olimpija. Ko so se iz doma preselile občinske družbenopolitične organizacije, je upravljanje družbenega doma prevzela krajevna skupnost Stadion. Ustanovljen je bil tudi svet uporabnikov, ki sprejema zaključne v zvezi s poslovanjem, vzdrževanjem doma ter administrativnim in finančnim poslovanjem.

»Vse bi se šlo, če se ne bi, z delitvijo nekdanje krajevnosti Stadion na tri nove: Stadion, Triglav in Koroški partizani začeli razhajati tudi finančni interesi novih treh krajevnih samouprav,« sta v pogovoru med drugim pojasnila Bruno Rainer, predsednik sveta KS Stadion, in France Augustin, tajnik krajevnosti. Ob delitvi krajevnih skupnosti se sredstva, ki jih je prej dobi-

vala nekdanja KS Stadion niso povečala, ampak so se nasprotno razdelila na tri dele. Stroški družbenega doma pa so ostali (največ na plečih KS Stadion), še več, z leti so celo naraščali. Ker novo ustanovljeni krajevni skupnosti, ki obsegata sicer sosednji območji, nista imeli zagotovljenih prostorov, sta KS Triglav in KS Koroški partizani, lahko še naprej uporabljali za svoje delovanje družbeni dom Stadion. Seveda s pogojem, da so tri krajevne skupnosti enakovredno razdelile tudi račun za vzdrževanje prostorov v domu. Največji strošek je in še vedno predstavlja predvsem velika in sodobna dvorana, ki pa, odkar so se iz hiše odselile družbenopolitične organizacije občine, ne služi več tolikokrat svojemu namenu, kot bi glede na svoje možnosti in stroške morala.

»Potapljačo ladjo« je najprej zapustila krajevna skupnost Triglav, ki se je odločila, da tako drage dvorane ne bo več uporabljala niti jo plačevala. Svoje prostore pa je KS Triglav v domu obdržala. Kmalu je s podobno odločitvijo presenetila tudi KS Koroški partizani, ki se je iz doma v celoti izselila. Slednja krajevna skupnost tudi zahteva, naj se prodaja njen idealni delež v Družbenem domu, iztržek pa naj bi namenili za izgradnjo novih prostorov v njihovih krajevni skupnosti. Naj po enaki logiki zapremo vrata naše krajevnosti tudi sami, prodamo vse skupaj in se preselimo v ceneno staro vilo ali celo barako, se sprašujejo na KS Stadion. Kje je širši družbeni interes, ki smo ga zagovarjali pred leti, češ da so primerni prostori tudi temeljni pogoj za dobro delovanje delegatskega sistema in krajevne samouprave. In nenazadnje, kje je intres krajanov, ki so dom zgradili, zdaj pa služi vsemu drugemu, samo njim ne!

Krajevna skupnost Stadion, ki na problem opozarja že vrsto let in ki, kot pravijo njeni predstavniki, ropota na vseh mogočih koncih, je vse do zdaj uspevala sama pokrivati vse stroške poslovanja Družbenega doma in prostora, ki pravzaprav pripadajo trem KS. Tako vlagajo ves denar, tako proračunski delež za delovanje delegatskega sistema, kot iztržek od oddajanja dvorane in najemnine za gostinski lokal, spet nazaj za vzdrževanje stavbe. Sredstva za delovanje delegatskega sistema pa pojedjo zidovi! Zato so na KS Stadion vse bolj in to upravičeno zaskrbljeni. Bo povežovanje (sklepanje samoupravnih sporazumov) z organizacijami združenega dela na tem področju, kot je predlagala občina, prineslo ustrezne in predvsem hitre sadove? Zaradi nezaupanja in napetega razpoloženja med kraji, pa tudi zaradi lepe, a drage in neizkoriščene dvorane, je nujno, da se stvari uredijo in ne bi bilo napak, če bi se enkrat za vselej — v vsej Ljubljani.

VIDA PETROVIČ

CIRIL BURICA IZ OBRTNEGA ZDRUŽENJA

»Na inovatorje med obrtniki smo premalo pozorni«

Kljub temu, da imajo na bežigradski upravi za družbene prihodke prešteti 1.343 obrtnikov v naši občini (1.008 rednih in 335 s postransko dejavnostjo), je občinski izvršni svet pred kratkim opredelil vse dejavnosti iz obrtnega zakona za deficitarne, razen bistriških obrtnic, razen bistriških obrtnic v sklopu gostinske dejavnosti in prevoza blaga ter taksijev v sklopu avtoprevoznitva. Zanje, še posebej pa za začetnike, bodo letos začele veljati številne olajšave. Teh bodo deležni, a samo za eno leto, tudi nosilci samostojnega osebnega dela, ki bodo zaposlovali nove delavce. Za Bežigradom 357 obrtnikov zaposluje 861 delavec, ki so se la- ni organizirali tudi v sklopu svojega odbora pri občinskem sindikalnem svetu.

Skladno s svojimi pristojnostmi bo občinska skupščina na zasedanju 4. februarja, z odlokom določila tudi, kdaj lahko občani sprejemajo goste na prenočevanje in hrano v svojih zasebnih gospodinjstvih in kmečkih gospodarstvih, dovolila bo, da se lahko prodaja na drobno in v pre- mičnih objektih opravlja na celotnem območju občine, da lahko samostojno obrtnik zaposli tudi več kot sedem delavcev, a največ deset — če poslovni prostor temu ustreza, ter da se kot postranski poklic (popoldansko obrt) ne smejo opravljati le: gostinska dejavnost (razen sprejemanja gostov na prenočevanje v zasebnih gospodinjstvih z nudenjem zajtrka), javni prevoz oseb in stvari ter prodaja na drobno. Se torej bežigradskim obrtnikom, ki so lani prispevali 22 odstotkov občinskega proračuna, obetajo lepši časi?

CIRIL BURICA, predsednik izvršnega odbora bežigradskega obrtnega združenja, je odgovoril pritrdilno. V zadnjih dveh letih je steklo smelo so- delovanje med občinsko upra-

vo in obrtnim združenjem. Plodovi so že tu. Konec aprila letos se bodo začela gradbena dela pri zidavi dvanajstih obrtnih delavnic v industrijski coni BP — 10 na Črnučah. Za so- bodne obratovalnice, ki bodo ponudile tudi nova delovna mesta ter, zaradi bližine indu- strijskih obratov, tudi več možnosti za kooperantske po- sle, vlada še vedno veliko za- nimanje. Možnosti, da bodo

polet predvidenih elektro in kovinarskih dejavnosti in ob- delave plastičnih mas zrasle še nove delavnice, je precej. Predvidoma bo vsak obrtnik v tej novi coni povečal proiz- vodnjo za približno 40 odstot- kov. Med njimi bo zavrtel svo- je stroje tudi Ciril Burica.

Bežigradsko obrtno združe- nje, ki bo praznovalo letos de- setletnico, si močno prizade- va, da bi v svoje vrste pridobili nove člane in predvsem uspe- šni čim več mladih obrtni- kov, začetnikov, da bi jim po- sel čimbolje stekel. Poleg tega nudijo nosilec obrti tudi pravne nasvete in knjigovod- ske usluge. Prav zaradi tako široke dejavnosti bodo letos k ostojčim dokupili še za pri- bližno 70 kvadratnih metrov prostorov v sosednji stolpnici, prav tako na Reboljevi ulici. Začetnikom obrtnikov pa je kljub temu, kot je dejal Ciril Burica, bolj malo. Ljudje se v

tem težkem gospodarskem položaju težko odločijo prev- zeti na svoja pleča breme sa- mostojnega osebnega dela. Resda so bančna posojila ugodna, toda kdo jih bo vra- čal, če posel ne bo stekel? Po- leg tega jim delo omejujejo tu- di druge nelogičnosti. Ena med njimi je ta, da za plačila v združenem delu velja obvezni 15 dnevni rok, v katerem jih je treba poravnati, plačila obrtni- kom pa lahko kasnije, saj jih obvezuje le člen v pogodbi, te se pa velikokrat naročnik iz gospodarstva ne drži. Poleg tega mora v družbenem sek- torju za zamude pri plačevanju vsak odšteti 73 odstotne obresti, obrtnik jih seveda ni- ma pravice izterjati. Kaj pa to pomeni pri današnji inflaciji, si lahko predstavljate. Kljub temu bi združeno delo krvavo potrebovalo še več obrtnikov, predvsem kooperantov, da ne bi bilo tržba uvažati vsake ma- lenkosti.

Ciril Burica, ki se ukvarja s strojnoključavničarsko obrtjo, je kooperant Iskrinskih tozov že petnajst let. Zadnje čase pa skuša uveljaviti svoje izdelke in polizdelke tudi s prodajo po trgovinah. Skrivnost tako dol- gega sodelovanja je, kot je de- jal, v točnih dobavnih rokih ter kakovosti in ceni izdelkov. Tu- di sam ima zaposlene štiri de- lavce in nekateri med njimi ra- stejo z obratovalnico že od sa- mega začetka. Norme nima, ker je tehnologija takšna, da sama sili k hitremu dokonča- nju izdelka. In kaj bi priporočil obrtniku, ki bi želel na novo odpreti obrt? »Naj si izbere dejavnost, ki tehnološko ni zahtevna in ki je hitro plača- na,« meni Ciril Burica. »Če- prav namreč v planih in v jav- nosti vse bolj poudarjamo raz- voj tehnološko zahtevnejših enot drobnega gospodarstva, smo na prave inovatorje med obrtniki premalo pozorni!«

VIDA PETROVIČ

Kanalizacija tudi v Tomačevem

Črne hiše bo treba legalizirati

Krajevna skupnost Tomačevo je po svoji raznoliki strukturi prebivalstva in po težavah goto- vo najbolj pestra za Bežigradom. Zato je tudi pogovor s Ja- nezom Mostekom, predsedni- kom krajevnosti, konferenca so- cialistične zveze, in Ivanom Peter- letom, predsednikom krajevnosti komisije za socialno skrbstvo in zdravstveno varstvo, hitro ste- kel. In kaj je novega v Tomače- vem? Trenutno je najbolj aktual- no napepljevanje primarnega vo- da kanalizacije. Hkati pa bodo v rove položili tudi cevi za bodočo napepljavo telefonskega omrežja, urejena bo razsvetljava in kraj v celoti, vse to v naslednjih dveh letih. Sprenevedali pa bi se, če ne bi omenili, da so še vedno zlovesča rakasta rana Tomače- vega barake.

Socialna komisija se zato ote- pa s svojevrstnimi težavami prav pri navezovanju pristnejših sti- kov s prebivalci barak. Marsikateri družini so že priskrbeli soci- alno pomoč, seveda pa takšna oblika pomoči ni in ne more biti končana rešitev zanje. Barake, predvsem pa ljudje v njih, osta- jajo jedro problema, pa naj gre za nečisto okolje ali za številne neplačane račune. »Čeprav smo del Ljubljane, torej mesta — ina- mo namreč le še okoli deset «či- stih» kmetov — v ureditev Toma- čevega v zadnjih dveh desetlet- jih ni bilo vloženega veliko na- pora,« je med drugim dejal Ja- nez Mostek.

Izpadla je tudi gradnja vrtca za 120 otrok iz sredstev tretjega ljubljanskega samoprispevka, čeprav bi ga, po rezultatih anke- te med prebivalci, potrebovali. Krajinj morajo kar 240 svojih otrok voziti v varstvo v oddalje- ne vrtce. Že več kot pol leta je zaradi boleznih odsoten tudi taj- nik krajevnosti, kar je močno oviralo samoupravno, delegatsko ter družbenopolitič-

no delo v krajevni skupnosti. Brezme številnih opravil, predv- sem pa priprav na delegatske volitve, je ostalo na plečih pešči- ce zagnanih prostovoljcev, ki so po odcepitvi jarkškega stanovanj- skega naselja v moščansko ob- čino sploh še ostali v krajevni skupnosti. Kljub temu so v kra- jevni skupnosti Tomačevo opravi- lili priprave na letošnje delegat- ske volitve in evidentirali zadost- no število bodočih nosilcev de- legatskih dolžnosti. Nov polet pri delu pa jim nudi predvsem misel na komunalno urejen kraj in na nove telefone, ki bodo menda zazvonili v naslednjih dveh letih.

Podrobnejše podatke o nape- pljavi in izgradnji kanalizacijske- ga omrežja na Tomačevem, ki se je pričela lansko jesen, pa smo poiskali pri Borisu Andreeju, pomočniku predsednika občinskega komiteja za ubranizem, za področje komunalnih in stanovanjskih zadev. Novelizacija od- loka o varovanju okolja zahteva tudi zavarovanje podtalnice. Za- to bo do leta 1988 napepljena ka- nalizacija v Tomačevo. Primarni vod Snerberje — Tomačevo bo predvidoma zgrajen v letošnjem letu, zatem pa bodo speljani se- kundarni vodi po cestah in priklju- čki k približno petdesetim hiš- am. Sredstva za izgradnjo ka- nalizacije so že zagotovljena v planu Komunalne skupnosti ljubljanskih občin za naslednje srednjeročno obdobje. Kljub temu pa spremlja to zidavo, kot nam je povedal Boris Andree, kopica težav. Gre namreč za različne tipe lastnikov hiš. Nekat- eri so staroselci, ki bodo oproš- čeni plačila kanalizacijske nape- pljave, drugi so črnograditelji, tretji so postavili hiše na neza- zidljivi zemlji, nekateri pa celo na občinski. Po črki zakona bi morali seveda veliko hiš poruši- ti. Po številnih usklajevanjih

med pristojnimi na mestni ravni pa je prevladalo mnenje, da ru- šenja ne bo, (gre le za zidane hiše in ne za barake), objekte pa bo treba usposobiti tako, da bo- do čimmanj nevarni za okolje in za ljubljansko pitno vodo.

Tu pa se veriga šele začne za- pletati. Na kanalizacijsko omrež- je je namreč moč priključiti le legalno postavljeno hišo, zato bo treba vse črne gradnje legalizirati. V krajevni skupnosti: so zato poleg gradbenega odbora za izgradnjo kanalizacijskega omrežja ustanovili tudi odbor za legalizacijo objektov. Črnogradi- telji bodo morali najprej pridobi- ti zemljišče. Vse to pa ne pome- ni, kot je posebej poudaril Boris Andree, da se bo na nezazidljivi zemlji v prihodnje lahko zidalo. Legalizacija obstoječih objektov ne bo dovoljevala nove zidave! Poleg tega lastniki hiš, ki ležijo na zemlji II. kategorije — na ka- kovostni zemlji — zaradi tega ne bodo plačali niti dinarja več kot ostali ljubljanci, ki živijo na »slabših« zemljiščih.

Stekla je tudi akcija pri stano- vanjsko komunalni banki Go- spodarske banke Ljubljana, da bi lahko posamezniki tudi za iz- gradnjo komunalne infrastruktu- re najemali posojila. Občane bo treba, kot je dejal Boris Andree, finančno usposobiti — tudi črno- graditelje, ki posojil sicer ne mo- rejo najemati. Zato so v Tomače- vem ustanovili zadruge za iz- gradnjo komunalne infrastruktu- re, preko zadruge pa bo lažje steklo tudi kreditiranje.

Vse, kar smo napisali do zdaj, pa velja zgolj za zidane hiše, ba- rake bodo na občini, kot nam je zagotovil Boris Andree, še na- prej vztrajno podirali. Prvi korak v tej smeri je tudi novost, da mo- rajo prebivalci barak, ki jim nji- hove delovne organizacije pri- skrbijo stanovanje, po ključu pri- ti na občino.

VIDA PETROVIČ

SOZD ASTRA

Štiri nove delovne organizacije

V sestavljeno organizaci- jo združenega dela Astro je koncem lanskega leta vsto- pilo več novih delovnih or- ganizacij. To so: Engine- ring iz Kranja, KIG iz Iga, KIP iz Ljubljane in Dubrov- ka iz Dubrovnika. SOZD Astra je zdaj močnejši za več kot 600 novih delavcev in seveda za več zanimivih programov kot so: projek- tiranje in izdelava čistilnih naprav za industrijske od- plake, za površinsko obde- lavo kovin, za produkcijo kovinske opreme in pohi- štvu, za produkcijo barv in lakov ter za montažna in proizvodna dela v grad- beništvu. Na vseh referend- umih so se delavci naštetih proizvodnih DO v največji večini odločili za vstop v višjo obliko združenega dela, ker v taki vidijo večjo jamstvo za svoj nadaljnji razvoj.

V Astri pa seveda načrtu- jejo znaten porast medse- bojnih blagovnih tokov no- vopriključenih s tistimi, ki so v sozdu že dlje in ki si tudi žele razširitve svojih programov. Vključevanja s tem seveda še ni konec, saj tudi v letošnjem letu

načrtujejo okrepitev na drugih področjih, ki jih zdaj še ni bilo v Astri. Na videz izredno heterogena organizacija pa je med se- boj organsko dobro pove- zana. DO Veletrgovina, Zu- nanja trgovina, Maloprodaja (po novem Blagovni center) vršijo v sozdu po- membno vlogo analiz mar- ketinga in oskrbovanja trga ter seveda tudi lastnih proizvodnih delovnih orga- nizacij. Z močno prisot- nostjo na vseh jugo-trgih preko predstavništev in skladišč si Astra v močni konkurenci zagotavlja pla- sman. Kljub pomenu pro- metnih — trgovinskih orga- nizacij pa SOZD vedno bolj postaja proizvodno-trgov- ski. Delež proizvodnje vse bolj raste in trgovina po- staja nujen, a vedno bolj funkcionalen in obenem sekundaren del organizaci- je.

V sozdu Astra so si letos zadali veliko načrtov, ki jih žele uresničiti. Poleg stal- nega jačanja sozda bo na- mreč potrebno v več proiz- vodnih DO zamenjati del že precej izstrošene opre- me. Predlanskim so v Ste-

klarni Hrpeleje spustili v obratovanje veliko peč za taljenje stekla, lani so delo modernizirali Tovarno- cementa v Umagu, kjer de- la še tečejo, kajti dragi ma- zut naj bi zamenjali s ce- nejšim in lažje dosegljivim premogom. V jesebnem IPI-ju so te dni končali dela na razširitvi poslovnih in proizvodnih prostorov. V novo vključenem Engine- ringu iz Kranja načrtujejo za letos povečanje proiz- vodnih prostorov, nakup dveh kamionov in poveča- nje prostorov za projek- tantski biro. V storitvenih DO: ARS in Elektronski center načrtujejo nakup več kamionov in novega računalnika, ki naj bi opravljal dela za vse ali vsaj za del DO celotnega sozda na področju AOP. V DO Veletrgovina trenutno modernizirajo skladišče kemikalij in opremo. V Bla- govnicah so pred nekaj tedni slovesno odprli novo adaptirano pritličje. V DO TOK (Tovarna organskih kislin) iz Ilirske Bistrice bi radi prav tako modernizira- li in razširili zmogljivosti na področju galvanskih pre- paratov in drugih kemika- lij. DO Zunanja trgovina ima v načrtu povečanje po- slovnih prostorov. In še bi lahko naštevati. Načrti so smeli. V Astri upajo, da jih bodo uresničili, predvsem ker letos praznujejo 35 let obstoja!

B. P.